

National
Guidance
oeapng.info

Fetio a Gwiriadau'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS)

Mae cynllun y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS) ar waith yng Nghymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon (er y caiff ceisiadau datgelu yng Ngogledd Iwerddon eu rheoli gan Access NI). Mae cynllun ar wahân yn gweithredu yn yr Alban (a reolir gan Disclosure Scotland), felly mae'r hyn sy'n golygu gweithgaredd a reoleiddir yn wahanol o dan gyfraith yr Alban a Lloegr. Golyga nad yw'r canllawiau hyn, a'u henghreffftiau, yn cynrychioli'r rheoliadau fel maent yn berthnasol i gwmnïau neu sefydliadau yn yr Alban.

Mae'r canllawiau hyn yn ymwneud â 'gweithgaredd a reoleiddir', a phan fo gwiriad DBS manylach gyda gwiriad o restr o bobl waharddedig yn bosibl. Nid yw'n ymwneud â gwiriadau DBS safonol na manylach ar gyfer swyddi cyflogedig a restrir yng Ngorchymyn Eithriadau'r Ddeddf Adsefydlu Troseddwy'r Rheoliadau Deddf yr Heddlu – nid ystyrir bod y rhain yn berthnasol yma.

Barnu addasrwydd Staff a Gwirfoddolwyr

Rhaid deall yn glir nad yw gwiriad DBS, ynddo'i hun, yn unrhyw sicrwydd o addasrwydd unigolyn i weithio gyda phobl ifanc neu agored i niwed. Dylai gosod oedolyn mewn sefyllfa o ymddiriedaeth broffesiynol gyda phobl ifanc neu agored i niwed fod yn destun proses drylwyr o farnu bob amser yn ogystal â gwiriad DBS os yw hyn yn addas. Gan ddibynnu ar y lefel o gyfrifoldeb a osodir ar y gweithiwr cyflogedig neu wirfoddolwr, gallai hyn gynnwys rhai neu bob un o'r elfennau canlynol:

- geirda
- cyfweliad
- sefydlu
- hyfforddi
- goruchwyllo
- monitro.

Gweithgaredd a Reoleiddir

Dylai unigolion sy'n ymwneud â gweithgaredd â reoleiddir gyda phobl ifanc neu oedolion agored i niwed brofi gwiriad DBS manylach, gyda gwiriad rhestr o bobl a waharddwyd, fel rhan o'u proses recriwtio. Cyfrifoldeb y sefydliad sy'n defnyddio'r

unigolyn yw penderfynu a yw rôl benodol o fewn diffiniad cyfreithiol gweithgaredd a reoleiddir. Nod y ddogfen hon yw helpu i wneud y penderfyniad hwnnw. Ni all sefydliadau ofyn am wiriad manylach DBS gyda gwiriad rhestr waharddedig ar gyfer neb nad yw mewn gweithgaredd a reoleiddir, ond **gallant** ofyn am wiriad DBS manylach heb wiriad rhestr waharddedig.

Mae'r diffiniad llawn o weithgaredd a reoleiddir i'w weld yn Atodlen 4 o Ddeddf Diogelu Grwpiau Agored i Niwed 2006 fel y'i diwygir gan Ddeddf Diogelu Rhyddidau 2012. I'n dibenion ni, gall unigolion fod yn ymwneud â gweithgaredd a reoleiddir naill ai trwy'r hyn maent yn ei wneud (gweithgaredd a ddiffinir) neu lle maent yn gweithio (lle penodedig).

1. Gweithgareddau diffiniedig

Mae gweithgareddau a ddiffinir yn cynnwys y canlynol pan wneir hwy yn **aml** neu yn **ddwys**:

- Unrhyw ffurf o addysgu, hyfforddi, cyfarwyddo, goruchwyllo neu ofalu am blant (gweler gweithgaredd a reoleiddir o dan oruchwyliaeth' isod, am eithriadau pan fo'r gweithgaredd, yn rheolaidd, yn destun goruchwyliaeth person arall o ddydd i ddydd).
- Darparu cyngor neu ganllawiau sy'n ymwneud â'u llesiant i blant.
- Gyrru cerbyd nad yw ond yn cael ei ddefnyddio ar gyfer cludo plant a'u gofalwyr neu oruchwylwyr.

Mae gweithgareddau diffiniedig yn cynnwys y canlynol hefyd **hyd yn oed os yw'r gweithgaredd yn cael ei gyflawni unwaith yn unig**:

- Gofal iechyd a ddarperir gan, neu sydd o dan oruchwyliaeth uniongyrchol gweithiwr proffesiynol gofal iechyd a reoleiddir.
- Gofal personol sy'n golygu cymorth corfforol (neu'n gofyn am annog gyda goruchwyliaeth, cyngor neu hyfforddiant) gyda bwyta, yfed, ymolchi, gwisgo, a mynd i'r toiled oherwydd rhesymau'n ymwneud ag oedran, salwch neu anabledd.

2. Gweithio mewn sefydliad penodedig

Unrhyw waith a gyflawnir yn aml neu'n ddwys mewn sefydliad penodedig, mewn cysylltiad â dibenion y sefydliad hwnnw, sy'n rhoi cyfle i berson gael cyswllt â phlant. Os nad yw gwaith o'r fath yn un o'r gweithgareddau diffiniedig, ac nad yw ond yn golygu darparu gwasanaethau achlysurol neu dros dro, yna nid yw hwn yn weithgaredd a reoleiddir.

Sefydliad penodedig. Mae hon yn rhestr benodol sy'n ymwneud â'r lleoedd a restrir isod yn unig. Dylai unrhyw sefydliad arall (ee Canolfan Addysg Awyr Agored) weithredu'r prawf triphlyg (a amlinellir isod yn 'Penderfynu a yw Rhywun yn Ymwneud â Gweithgaredd a Reoleiddir') i benderfynu a yw eu staff yn ymwneud â gweithgaredd a reoleiddir. Sefydliadau penodedig yw:

- Sefydliad addysg sy'n gyfan gwbl neu'n bennaf ar gyfer darparu addysg lawn-amser i blant.
- Ysgol sydd o fewn adran 19(2) neu (2B) o Ddeddf Addysg 1996 (Unedau Cyfeirio Disgyblion etc) nad yw o fewn diffiniad (a) uchod.
- Academi darpariaeth amgen nad yw o fewn diffiniad (a).
- Sefydliad sy'n gyfan gwbl neu'n bennaf ar gyfer darparu addysg feithrin (o fewn ystyr adran 117 o Ddeddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 [c.31]).
- Sefydliad sy'n gyfan gwbl neu'n bennaf ar gyfer cadw plant.

- Cartref plant (o fewn ystyr adran 1 o Ddeddf Safonau Gofal 2000 [c.14]).
- Cartref a ddarperir yn unol â threfniadau o dan adran 82(5) o Ddeddf Plant 1989 [c.41].
- Canolfan plant (o fewn ystyr adran 5A(4) o Ddeddf Gofal Plant 2006).
- Safleoedd perthnasol gofal plant.

Ystyr **aml** yw yr un person yn ymwneud â'r gweithgaredd unwaith yr wythnos neu fwy.

Ystyr **dwys** yw yr un person yn ymwneud â'r gweithgaredd ar 4 neu fwy o ddyddiau mewn cyfnod o 30 diwrnod (neu mewn rhai achosion dros nos rhwng 2am a 6am, lle bo cyfle am gyswllt wyneb yn wyneb).

Gweithgaredd a Reoleiddir o dan Oruchwyliaeth

Nid yw addysgu, hyfforddi, cyfarwyddo, goruchwyllo a gofalu am blant yn weithgaredd a reoleiddir os ydynt, yn rheolaidd, o dan oruchwyliaeth o ddydd i ddydd gan berson arall sy'n ymwneud â gweithgaredd a reoleiddir (ac felly wedi eu fetio'n briodol). Rhaid i'r oruchwyliaeth o ddydd i ddydd fod yn rhesymol o dan bob amgylchiadau er mwyn diogelu'r plant o dan sylw. Mae Adran Addysg Lloegr (DfE) wedi cyhoeddi canllawiau statudol ar hyn. Efallai fod angen ichi gopïo a phastio'r ddolen i'ch porwr.

<https://www.gov.uk/government/publications/supervision-of-activity-with-children>.

Mae'r eithriad hwn yn berthnasol i wirfoddolwyr os ydynt yn gweithio mewn sefydliad penodedig neu beidio. NID yw'n berthnasol i weithwyr cyflogedig sy'n gweithio mewn sefydliad penodedig – **mae** gweithiwr cyflogedig mewn sefydliad penodedig yn cyflawni gweithgaredd a reoleiddir. Fodd bynnag, gall yr eithriad hwn fod yn berthnasol i staff cyflogedig a oruchwylir yn briodol, **nad** ydynt yn gweithio mewn sefydliad penodedig (mae canllawiau Adran Addysg Lloegr yn nodi gweithiwr cyflogedig clwb ieuentid fel enghraifft – gan nad yw clwb ieuentid yn sefydliad penodedig).

Penderfynu a yw Rhywun yn Ymwneud â Gweithgaredd a Reoleiddir

Dylai sefydliadau ateb y cwestiynau canlynol er mwyn penderfynu a ddylent gael gwiriad DBS manylach gyda gwiriad rhestr waharddedig ar unrhyw oedolion sy'n ymwneud ag ymweliad:

- A yw'r gwaith y byddant yn ei wneud o fewn diffiniad y gweithgaredd?
- A yw'r amod 'aml' neu 'dwys' yn berthnasol?
- A yw'r canllawiau statudol ar oruchwyllo yn berthnasol?

Os mai'r ateb i gwestiwn 1 a 2 yw 'ydyw' yna bydd y person yn ymwneud â gweithgaredd a reoleiddir oni bai eu bod yn cael eu goruchwyllo'n briodol. Wrth ateb cwestiwn 3, dyletswydd y sefydliad yw penderfynu beth sy'n ffurfio goruchwyliaeth briodol, ond rhaid iddynt roi sylw i'r canllawiau statudol a rhaid iddynt ystyried y ffactorau canlynol:

- Oedrannau'r plant, gan gynnwys a oes gwahaniaethau mawr yn eu hoedrannau.

- Nifer o blant y mae'r unigolyn yn gweithio gyda hwy.
- A oes gweithwyr eraill yn helpu edrych ar ôl y plant hynny neu beidio.
- Natur gwaith yr unigolyn (neu, mewn lle penodedig fel ysgol, cyfle'r unigolyn i fod mewn cyswllt â phlant).
- Pa mor agored i niwed yw'r plant.
- Faint o weithwyr y byddai bod gweithiwr goruchwylio yn eu goruchwylio.

Dysgu yn yr Awyr Agored ar Safle Sefydliad Penodedig

Mae arweinwyr/cynorthwyr sy'n ymwneud â dysgu yn yr awyr agored ar ran sefydliad penodedig (gweler y diffiniad uchod) ar safle'r sefydliad yn ymwneud â gweithgaredd a reoleiddir os yw eu rôl yn rhoi cyfleoedd iddynt ddod i gyswllt â phlant, oni bai eu bod naill ai:

- Yn wirfoddolwyr a oruchwylir yn briodol, neu
- Yn gwneud tasgau nad ydynt yn cynnwys addysgu, hyfforddi, cyfarwyddo, goruchwylio na gofalu am blant a'u bod yn darparu gwasanaethau achlysurol neu dros dro.

Er enghraifft, ni fyddai wirfoddolwr sy'n ymwneud yn achlysurol â gosod a thynnu i lawr wersyll ar safle'r ysgol ond nad yw'n ymwneud ag addysgu, hyfforddi, cyfarwyddo, goruchwylio na gofalu am blant, mewn gweithgaredd a reoleiddir.

Defnyddio Darparwyr Trydydd Parti

Dylai Arweinwyr Ymweliadau sylweddoli nad yw'n rhesymol disgwyl y bydd pob gweithiwr cyflogedig darparwr trydydd parti, a allai ddod i gyswllt â phlant, yn cael eu gwirio am gofnodion troseddol. O dan gyfundrefn DBS, mae terfynau clir o ran pwy a all fod yn destun pa raddau o wirio. Gan na fydd darparwyr trydydd parti yn 'sefydliadau penodedig' fel arfer, ni fyddant yn gallu gwirio neb ond y staff neu'r gwirfoddolwyr hynny sy'n ymwneud ag un o'r gweithgareddau diffiniedig ac mae'n ddigon posibl na fydd yn cynnwys staff cynorthwyol. Bydd yn dal yn rhaid i ddarparwyr, wrth gwrs, fod â system recriwtio gadarn ar gyfer pawb o'u staff a'u gwirfoddolwyr.

Enghreifftiau

Gall y canlynol helpu rhoi cyd-destun. Cofiwch nad yw dyfarnu'r gweithgaredd fel gweithgaredd na chaiff ei reoleiddio yn golygu dim ond nad oes angen gwiriad DBS. Nid yw'n golygu nad yw gwiriadau rhesymol eraill ar gyfer recriwtio neu gynnwys staff yn berthnasol.

1. Mae amryw o wirfoddolwyr yn ymwneud â goruchwylio ymweliad am y diwrnod i lan y môr. Dyma'r unig adeg y byddant yn helpu gweithio gyda phlant y mis hwn.

Mae diffiniad y gweithgaredd yn berthnasol ond nid yw'n unol â'r amodau aml a dwys, felly nid yw hwn yn weithgaredd a reoleiddir.

2. Mae arbenigwr lleol ar fyw yn y gwyllt yn gwirfoddoli gweithio gyda grŵp mewn llecyn Ysgol Goedwig ysgol bob pnaun Mercher am y chwe wythnos

nesaf i ddarparu rhai gweithgareddau ymestyn. Bydd yr athro dosbarth yn bresennol yn y sesiynau bob amser.

Mae'r diffiniad gweithgaredd yn berthnasol ac mae'n unol â'r amod aml felly rhaid i'r prifathro benderfynu a fydd yr athro dosbarth yn goruchwyllo'r gwirfoddolwr yn briodol. Gan fod yr athro dosbarth yn bresennol bob amser byddai'n gwbl dderbyniol penderfynu nad yw hyn yn weithgaredd a reoleiddir.

3. Mae rhiant, sy'n dal cymhwyster cymorth cyntaf, yn gwirfoddoli cynorthwyo ysgol eu plentyn gyda thripiâu yn ystod y diwrnod ysgol. Mae hyn o help gwirioneddol oherwydd mae llawer o'r athrawon nad ydynt yn dal cymwysterau cymorth cyntaf.

Mae diffiniad y gweithgaredd yn berthnasol os bydd y rhiant yn ffurfio rhan o'r tîm goruchwyllo hefyd. Gall yr amod 'aml' fod yn berthnasol os yw'n gwneud tripiâu rheolaidd. Fodd bynnag, mae'r canllawiau goruchwyllo statudol yn berthnasol, ac os yw'r prifathro'n penderfynu y bydd staff yr ysgol yn goruchwyllo'n person hwn yn briodol, yna nid yw'n ymwneud â gweithgaredd a reoleiddir.

4. Mae partner arweinydd trip sgïo ysgol am wythnos i Awstria yn mynd fel cynorthwydd.

Mae diffiniad y gweithgaredd yn berthnasol, ac mae'r amod dwys yn berthnasol, felly rhaid i'r prifathro benderfynu a fydd arweinydd yr ymweliad yn eu goruchwyllo'n briodol. Gan fod hwn yn ymweliad preswyl lle gallai cynorthwywyr fynd i mewn i ystafelloedd gwely plant, byddai'n synhwyrol penderfynu a yw hyn yn weithgaredd a reoleiddir a chael gwiriad DBS gyda gwiriad rhestr waharddedig.

5. Mae gan ysgol wirfoddolwr sy'n helpu'r athro dosbarth blwyddyn 6 i fynd â grŵp i'r baddonau nofio lleol bob wythnos.

Mae diffiniad y gweithgaredd yn berthnasol a hefyd yr amod 'aml', felly mae angen i'r prifathro benderfynu a fydd yr athro yn oruchwyllo'n briodol. Gan ddibynnu ar gynllun yr ystafelloedd newid yn y pwll, wrth fod y gweithgaredd hwn yn rhoi cyfleoedd i fod mewn cysylltiad â'r plant tra byddant yn newid, byddai'n arfer dda i benderfynu bod hyn yn weithgaredd a reoleiddir a chael gwiriad DBS gyda gwiriad rhestr waharddedig.

6. Mae gwirfoddolwr yn dod ar drip diwrnod i ddarparu cymorth 1:1 i blentyn gydag anghenion arbennig sydd angen help gyda bwyta amser cinio.

Mae'r person hwn yn ymwneud mewn gweithgaredd a reoleiddir oherwydd mae'n darparu gofal personol. Nid yw'r prawf 'aml' a 'dwys' a'r canllawiau goruchwyllo statudol yn berthnasol yn achos gofal personol.

7. Mae ysgol yn mynd ar daith bws o amgylch Ewrop a bydd yn defnyddio'r bws bob dydd yn ystod y daith wythnos. A oes angen gwiriad DBS ar y gyrrwr?

8. Mae diffiniad y gweithgaredd yn berthnasol a hefyd yr amod 'dwys' felly mae hwn yn weithgaredd a reoleiddir (nid yw'r canllawiau goruchwyllo statudol yn berthnasol i yrru). Cyfrifoldeb y cwmni bws yw gwirio'r gyrrwr, ond byddai'n arfer dda i'r ysgol gadarnhau hyn fel rhan o'r broses archebu.
9. Mae ysgol yn defnyddio rheini yn achlysurol i helpu cludo plant i ddigwyddiadau yn eu ceir eu hunain.

Os yw'r ysgol yn trefnu'r drafnidiaeth hon gan ddefnyddio rhieni fel cynorthwyr, yna byddai'r gweithgaredd yn cael ei ddsbarthu fel un a reoleiddir yn unrhyw un o'r ddwy ffordd hon:

- a. Os yw'r rhiant ar ei hun yn y car gyda phlant, yna gellir dadlau bod elfen o oruchwyllo, ac felly mae hyn yn unol â diffiniad y gweithgaredd.
- b. Mae gyrru cerbyd na ddefnyddir ond ar gyfer cludo pobl ifanc o dan gytundeb gyda'r ysgol neu'r athro hefyd yn unol â diffiniad y gweithgaredd.

Y ffactor allweddol yw a yw'r un rhiant yn cludo plant yn 'aml' neu'n 'ddwys'. Os ydyw, yna mae hyn yn weithgaredd a reoleiddir, os nad ydyw, nid yw'n weithgaredd o'r fath.

Os yw'r rhieni eu hunain yn gwneud trefniadau i'w plant gael eu cymryd i leoliad neu ddigwyddiad yng ngheir ei gilydd, yna mae hyn yn drefniant preifat ac nid yw'n weithgaredd a reoleiddir waeth pa mor aml neu ddwys y'i cyflawnir.

Nid fetio a gwiriadau DBS yw'r unig faterion i'w hystyried wrth drefnu ceir preifat i gludo pobl ifanc. Am gyngor manylach gweler dogfennau 4.5a "Trafnidiaeth mewn Ceir Preifat" a 6f "Cwestiynau Cyffredin: Defnyddio Ceir Preifat".

'Anghymhwysu trwy Gysylltiad'

O dan Reoliadau Gofal Plant (Anghymwysu) 2018, mae person sy'n byw yn yr un cartref â rhywun sydd wedi'i wahardd rhag gweithio gyda phlant yn cael ei wahardd rhag darparu gofal plant mewn lleoliad domestig 'trwy gysylltiad'. Gall rhywun sydd wedi ei anghymwysu fel hyn wneud cais i Ofsted am hawliad.

Lle bo'r person yn gyfrifol am ofal plant a ddarperir mewn lleoliad domestig (megis aros mewn cartref), dylai sefydliadau gael system i wirio a effeithir ar rywun fel hyn.

Ymweliadau Cyfnewid ac Arosiadau mewn Cartrefi

Gweler Atodiad E ("Teuluoedd sy'n Lletya – Arosiadau mewn Cartrefi yn ystod Ymweliadau Cyfnewid") o ganllawiau statudol Adran Addysg Lloegr i ysgolion a cholegau "Keeping Children Safe in Education", sydd ar gael ar:

www.gov.uk/government/publications/keeping-children-safe-in-education.

Pan fo sefydliad yn trefnu i deuluoedd roi llety i bobl ifanc yn ystod ymweliad (gan gynnwys os yw'n defnyddio darparwr trydydd parti i wneud y trefniadau), mae

ganddo ddyletswydd i gymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod pobl ifanc yn cael eu gosod mewn cartrefi addas ac yn cael eu diogelu. Am ganllawiau pellach ar beth ddylid ei gynnwys mewn gweithdrefn fetio i deuluoedd sy'n lletya gweler dogfen 7f "Ymweliadau Cyfnewid ac Arosiadau mewn Cartrefi".

Rhaid i'r sefydliad benderfynu a ddylai gwiriadau DBS ffurfio rhan o'r broses o fetio arosiadau mewn cartrefi. Dylid gwneud hyn gan ddefnyddio'r egwyddorion a amlinellir uchod, gan ystyried natur y trefniadau aros mewn cartrefi – rhoddir rhai enghreifftiau o drefniadau cyffredin isod.

Ni chaiff y gweithgaredd o letya ei gyflawni mewn sefydliad penodol ac felly nid yw bod â mynediad at bobl ifanc yn ddigon ynddo'i hun i olygu'r angen am wiriad DBS. Rhaid i'r sefydliad benderfynu a yw'r teulu sy'n lletya yn ymwneud ag un o'r gweithgareddau diffiniedig ar ei ran.

Trefniadau Nodweddiadol ar gyfer Arosiadau mewn Cartrefi:

Lletywyr sy'n darparu goruchwyliaeth

Lle bo teuluoedd sy'n lletya yn darparu goruchwyliaeth yn ogystal â llety (fel sy'n digwydd yn aml), yna mae hyn yn weithgaredd a reoleiddir a dylai'r sefydliad gael tystysgrif DBS fanylach gyda gwybodaeth am restr waharddedig i'r oedolyn neu'r oedolion sy'n gyfrifol am y goruchwyliaeth, oni bai fod rheswm da i beidio â gwneud hynny (ee os yw'r trefniant ar gyfer "gweithgaredd a reoleiddir o dan oruchwyliaeth").

Lletywyr sy'n darparu Gwely a Bwyd yn unig

Lle nad yw teuluoedd sy'n lletya ond yn darparu gwely a bwyd i bobl ifanc sy'n parhau o dan oruchwyliaeth a gofal o bell staff sefydliad, a lle nad oes dim disgwyliad o 'addysgu, hyfforddi, cyfarwyddo, goruchwyliaeth na gofal', nid yw'n weithgaredd a reoleiddir. Bydd hyn yn bod lle bo'r teulu sy'n lletya, er enghraifft, yn gweithredu yn yr un ffordd â hostel neu westy.

Lletywyr sy'n darparu 'Gweithgaredd a Reoleiddir o dan Oruchwyliaeth'

Pan fo teuluoedd sy'n lletya yn cymryd rôl ofalu neu oruchwyllo yna mae hyn yn gyfystyr â diffiniad y gweithgaredd ac, oherwydd fod yr oruchwyliaeth dros nos, mae hefyd yn unol â'r prawf 'dwys'. Yn yr achos hwn, rhaid i'r sefydliad benderfynu a all hyn fod yn 'weithgaredd a reoleiddir o dan oruchwyliaeth' nad yw'n gofyn am wiriadau DBS (fel yr esboniwyd eisoes). Gan fod y gweithgaredd yn digwydd dros nos, ac yng nghartref y teulu sy'n lletya, yna mae hyn yn annhebygol o fod yn wir, ond gall fod yn bosibl lle bo teuluoedd a'u cartrefi yn adnabyddus i'r ysgol ac y gall staff wneud ymweliadau goruchwyllo rheolaidd.

Lletya fel Trefniant Preifat

Mae'r penderfyniad terfynol ynghylch a yw gwiriad DBS yn angenrheidiol, neu beidio, yn dibynnu ar a yw'r teuluoedd sy'n lletya yn gweithredu ar ran y sefydliad (neu ddarparwr trydydd parti) neu a ydynt yn gweithredu ar ran rhieni'r person ifanc mewn trefniant preifat. Byddai penderfyniad fod lletya yn drefniant preifat yn cael ei gefnogi gan ohebiaeth rhwng y ddau deulu – megis perthynas 'ffrind-llythyr' rhwng y bobl ifanc, neu ddeialog rhwng rhieni. Nid yw trefniant preifat o lai na 28 diwrnod yn weithgaredd a reoleiddir. Y tu hwnt i'r amser hwn gellid ei ystyried fel maethu preifat ac felly dylid hysbysu'r awdurdod lleol.

Pwy ddylai gael Gwiriad DBS?

Pan benderfynir – wrth ddefnyddio'r canllawiau uchod – y dylai gwiriadau DBS ffurfio rhan o'r broses o fetio arosiadau mewn cartrefi, rhaid gwneud penderfyniadau ynghylch pwy ddylai gael y gwiriadau hyn.

Y cam cyntaf yw darganfod pa oedolion fydd yn gyfrifol am oruchwylio'r plant a fydd yn ymweld yn ystod yr arhosiad ym mhob cartref (mewn rhai cartrefi gallai hyn fod yn un person yn unig). Mae'r oedolion hyn yn ymwneud â gweithgaredd a reoleiddir a dylent gaffael tystysgrif DBS fanylach gyda gwybodaeth am restr waharddedig. Dylai'r sefydliad sicrhau bod yr oedolion hyn yn deall eu cyfrifoldebau goruchwylio, sy'n cynnwys goruchwylio unrhyw oedolion eraill a allai fod â mynediad at y plant. Nid yw goruchwylio yn golygu o angenrheidrwydd bod gyda'r plant drwy'r adeg; gall fod yn anuniongyrchol ac o bell pan fo hynny'n addas.

Y cam nesaf yw defnyddio gwybodaeth sydd ar gael a doethineb proffesiynol i benderfynu a ddylai unrhyw un arall 16 oed neu'n hŷn sy'n byw mewn cartref lletywr neu sy'n ymweld yn rheolaidd â'r lle, gaffael tystysgrif DBS. Er enghraifft, lle bo sefydliad yn adnabod teulu'n dda ac â hyder ynddynt, efallai y penderfynir nad oes angen cyflawni gwiriadau ar neb arall. Lle nad yw hyn yn wir, neu lle bo gwybodaeth yn awgrymu y byddai gwiriadau ychwanegol yn ddefnyddiol, efallai y penderfynir ehangu'r gwiriadau i eraill. Ni ellir caffael gwybodaeth am restr waharddedig ar gyfer yr oedolion ychwanegol hyn, gan nad ydynt yn ymwneud â gweithgaredd a reoleiddir.

Dylai fod yn ofynnol i'r oedolion sy'n gyfrifol am oruchwylio ddatgan oes unrhyw un y maent yn byw gyda hwy, neu sy'n ymweld â'r cartref yn rheolaidd, wedi cael ei wahardd rhag gweithio gyda phlant. Os yw hyn yn wir, bydd yr oedolion yn awtomatig yn cael eu 'anghymhwyso trwy gysylltiad' o ofal plant mewn lleoliad domestig eu hunain, ac felly rhag lletya arhosiad mewn cartref.

Nid yw gwiriadau DBS yn bosibl ar deuluoedd tramor ac felly rhaid defnyddio dulliau eraill ar gyfer fetio teuluoedd sy'n lletya dramor. Cyfeiriwch at ddogfen 7f "Ymweliadau Cyfnewid ac Arosiadau mewn Cartrefi" am fwy o wybodaeth.

Myfyrwyr ar Leoliad

Dylai myfyrwyr sydd ar leoliad lle gallant yn ymwneud â gweithgareddau a reoleiddir fod wedi profi gwiriad DBS a ysgogwyd gan y brifysgol neu'r coleg y maent yn ei fynychu. Dylai'r sefydliad gadarnhau hyn gyda'r brifysgol neu'r coleg cyn derbyn myfyriwr ar leoliad.

Costau Gwiriadau DBS

Mae'r Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd yn codi tâl am y mwyafrif o wiriadau, ond does dim tâl am swyddi gwirfoddolwyr. Dylai lletywyr arosiadau cartref nad ydynt yn cael eu talu am eu gwaith fel lletywyr gymhwyso fel gwirfoddolwyr.

Fodd bynnag, rhaid i wiriadau manylach gael eu prosesu gan gorff cofrestredig, ac mae sefydliadau o'r fath yn arferol yn codi tâl fesul person am y gwasanaeth hwn, gan gynnwys am wirfoddolwyr. Mae taliadau a'r lefel o wasanaeth yn amrywio rhwng cyrff cofrestredig. Gall y taliadau cronol fod yn sylweddol wrth wirio nifer mawr o wirfoddolwyr, megis wrth drefnu arosiadau cartref ar gyfer grŵp mawr.

Gall sefydliad wneud cais i ddod yn gorff cofrestredig os yw'n bodloni'r amodau cofrestru, sy'n cynnwys prosesu dros 100 o geisiadau y flwyddyn. Mae taliadau ynghlwm â dod yn gofrestredig ond dim tâl wedyn am wiriadau gwirfoddolwyr. Fodd bynnag, bydd gweinyddu'r broses gan y corff cofrestredig yn golygu amser a chostau staff gweinyddol.

